Prima instanţă: Judecătoria Bălți sediul Sîngerei (judecător D.Balan)
Dosarul nr.2a-586/24 (nr.2-23155736-03-2a-14062024)

CURTEA DE APEL BĂLŢI
Colegiul Civil şi de Contencios administrativ
D E C I Z I E

5 noiembrie 2024 **mun. Bălţi**

Instanţa compusă din:
Preşedintele ședinței, judecător **Elena Grumeza**
Judecătorii **Natalia Chircu, Dumitru Corolevschi**
Grefier Cristina Țurcanu

examinând în ședință judiciară publică apelul declarat de avocatul Tărîță Andriana în interesele apelantei Cibotari Elena,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Albu Liliana către Cibotari Elena, intervenienți accesorii Procuratura Generală, Ministerul Justiției privind încasarea prejudiciului material și moral,

împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 22 februarie 2024,-

constată:

Pretențiile reclamantului:

La 31.10.2023 Albu Liliana s-a adresat cu cerere de chemare în judecată Cibotari Elena privind încasarea prejudiciului material și moral.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamanta a invocat că la 11.07.2023, din domiciliul său au fost sustrase mai multe bunuri materiale în valoare totală de 10600 lei. Pe faptul dat s-a dresat la poliție, care în urma cercetărilor penale a constatat că bunurile materiale au fost sustrase de către minora *****.

Totodată a menționat că prin ordonanța procurorului în Procuratura raionului Sîngerei, Victor Rauh din 11.08.2023 s-a dispus neînceperea urmării penale cu clasarea procesului penal, din motiv că fapt nu întrunește elementele infracțiunii. Susține reclamanta că prin acțiunile ilegale comise de făptuitor i-au fost cauzate multiple retrăiri sufletești, temeri, indignări care în cumul formează acel prejudiciu moral indicat de legiuitor.

Solicită Albu Liliana încasarea de la Ciubotari Elena a prejudiciului material cauzat prin infracțiune în mărime de 10600 lei și prejudiciul moral în sumă de 30000 lei.

În drept acțiunea se întemeiază pe prevederile art.35, 2008, 2479 Cod civil, art.85, 166-167 din Codul de procedură civilă.

Prin încheierea Judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 16.01.2024 s-au atras în proces în calitate de intervenienți accesorii Procuratura Generală și Ministerul Justiției.

Poziția primei instanțe:

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 22.02.2024 acțiunea civilă s-a admis parțial. S-a încasat de la Cibotari Elena în beneficiul lui Albu Liliana prejudiciul material cauzat în mărime de 10600 lei. În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată. S-a încasat de la Cibotari Elena taxa de stat în beneficiul statului în mărime de 318 lei.

Solicitarea apelantului:

La 20.03.2024 avocatul Tărîță Adriana în interesele Elenei Cibotari a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 22.02.2024, solicitând casarea hotărârii cu trimiterea cauzei la rejudecare pe motivul examinării cauzei în lipsa apelantei.

Argumentele părților:

În motivarea apelului s-a invocat că Cibotari Elena a fost în imposibilitate de a depune referință din motiv că cauza a fost examinată în lipsa ei. Astfel, hotărârea primei instanțe este fondată doar pe argumentele părții opuse. Cibotari Elena nu cunoștea despre prezenta acțiune, la materialele cauzei lipsește dovada de recepție a citației; apelanta nu a participat la examinarea cauzei în fond, fiindu-i îngrădită această posibilitate prin neinformarea corespunzătoare. Totodată, Albu Liliana n-a prezenta careva bonuri de plată, cecuri, care ar confirma prejudiciul cauzat.

La momentul săvârșirii infracțiunii minora *****, fiica lui Cibotari Elena nu a atins vârsta de 14 ani, astfel nu a atins vârsta de tragere la răspundere penală. Solicită casarea hotărârii cu trimiterea cauzei la rejudecare.

Declarațiile părților în ședința de judecată:

În ședința de judecată reprezentantul apelantei Cibotari Elena, avocatul Tărîță Adriana a susținut apelul înaintat, a solicitat casarea hotărârii, cu trimiterea cauzei la rejudecare.

Intimata Albu Liliana în ședință nu s-a prezentat și n-a comunicat instanței motivele neprezentei, corespondența expediată acesteia a fost restituită cu mențiunea factorului poștal *”a expirat termenul de păstrare”.*

Reprezentantul intimatei Albu Liliana, avocatul Bulat Alexandru, Intervenienții accesorii Procuratura Generală și Ministerul Justiției citați legal prin intermediul poștei electronice, în ședință nu s-au prezentat și nu au comunicat instanței motivele lipsei sale.

Articolul 379 alin.2 Cod de procedură civilă prevede că neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui

alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului.

În consecință, instanța de apel consideră posibilă examinarea apelului în lipsa părților neprezente.

Aprecierea instanței de apel:

Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces, a materialelor din dosar și a normei legale relevante speței, Colegiul consideră necesar de a casa integral hotărârea primei instanțe, din considerentele ce urmează.

Colegiul civil reţine că dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunţat la 22.02.2024, iar apelul a fost declarat la 20.03.2024, prin urmare, apelul este declarat în termenul legal stipulat la art.362 Cod procedură civilă.

Potrivit art.385 lit.d) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul, să caseze integral hotărîrea primei instanţe şi să trimită cauza spre rejudecare în primă instanţă doar în cazul în care s-au încălcat temeiurile prevăzute la art.388 alin.(1) lit.d) şi i). La solicitarea participanţilor la proces, instanţa de apel poate trimite cauza spre rejudecare în prima instanţă doar o singură dată, în cazul prevăzut la art.388 alin.(1) lit.b).

Articolul 388 alin.1 lit.b) Cod procedură civilă, hotărîrea primei instanţe urmează a fi casată, independent de argumentele cererii de apel, dacă cauza a fost judecată de instanţă în absenţa unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data şi ora şedinţei de judecată.

Articolul 386 alin.1lit.d) Cod de procedură civilă prevede că hotărîrea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă: normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

Actele cauzei certifică faptul că la 31.10.2023 Albu Liliana s-a adresat cu cerere de chemare în judecată Cibotari Elena, solicitând încasarea prejudiciului material cauzat prin infracțiune în mărime de 10600 lei și prejudiciul moral în sumă de 30000 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 16.01.2024 s-au atras în proces în calitate de intervenienți accesorii Procuratura Generală și Ministerul Justiției.

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 22.02.2024 acțiunea civilă s-a admis parțial. S-a încasat de la Cibotari Elena în beneficiul lui Albu Liliana prejudiciul material cauzat în mărime de 10600 lei. În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată. S-a încasat de la Cibotari Elena taxa de stat în beneficiul statului în mărime de 318 lei.

La 20.03.2024 avocatul Tărîță Adriana în interesele Elenei Cibotari a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 22.02.2024, solicitând

casarea hotărârii cu trimiterea cauzei la rejudecare pe motivul examinării cauzei în lipsa apelantei.

În conformitate cu dispozițiile art.373 alin.1,2 Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Iar alin.6 din art.373 Cod de procedură civilă statuiază că apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepția cazurilor cînd consimte și cînd hotărîrea este atacată și de alți participanți la proces.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres, obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit art.5 alin.1 Cod de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

Conform art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Potrivit art.121 Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

În conformitate cu art.130 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

Colegiul civil reține că prin încheierea Judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 22.11.2023 cererea de chemare în judecată s-a acceptat spre examinare, s-a fixat ședința de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare pentru data de 07.12.2023 ora 12.00.

Corespondența expediată în adresa apelantei/pârâte de către instanța de fond pentru ședința din 07.12.2023 a fost restituită cu mențiunea factorului poștal ”necunoscut” /f.d.22,23/.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 07.12.2024 s-a dispus citarea publică a pârâtei în temeiul art.108 Cod de procedură civilă; ședința de judecată s-a amânat pentru 16.01.2024 ora 11.00.

Ședința de judecată din 16.01.2024 a fost amânată pentru 14.02.2024 ora 12.30, pe motiv că reclamanta nu a reușit să efectueze citarea publică a pârâtei, instanța dispunând repetat citarea publică a pârâtei.

Citația expediată cu aviz de recepție în adresa lui Cibotari Elena a fost restituită cu mențiunea factorului poștal *” a expirat termenul de păstrare”* /f.d.36/.

Citația publică pentru ședința de judecată din 14.02.2024 ora 12.30 a fost publicată în ziarul Ecoul nr.2 din 19.01.2024 /f.d.41/.

La ședința de judecată din 14.02.2024 s-a prezentat doar reprezentantul reclamantei Albu Liliana, avocatul Bulat Alexandru, deliberarea și pronunțarea hotărârii s-a amânat pentru 22.02.2024, ședință la care părțile nu s-au prezentat.

Copia dispozitivului hotărârii a fost recepționată de apelantă la 07.03.2024 contra semnătură în avizul de recepție/f.d.49/.

În conformitate cu dispozițiile art.105 alin.1 Cod procedură civilă, citaţia şi înştiinţarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmînării citaţiei sau înştiinţării se înscrie pe citaţie sau înştiinţare în partea care se înmînează destinatarului, precum şi pe cotor, care se restituie instanţei.

Conform art.105 alin.5 Cod procedură civilă, citaţia sau înştiinţarea adresată persoanei fizice se înmînează personal contra semnătură pe cotor.

Articolul 108 alin.1,2 din Cod de procedură civilă prevede că dacă locul de aflare a pîrîtului nu este cunoscut şi reclamantul dă asigurări că, deşi a făcut tot posibilul, nu a reuşit să afle domiciliul acestuia, preşedintele instanţei dispune citarea acestuia prin publicitate. Publicarea în presă se consideră citare legală. Citaţia se publică într-un ziar republican sau local mai răspîndit în cazul în care instanţa consideră că o astfel de măsură este necesară.

Colegiul civil consideră că citarea publică a pârâtului a fost defectuoasă, dat fiind faptul că din materialele cauzei nu rezultă că reclamantul a făcut tot posibilul de a afla locul de aflare a pârâtului, însă nu a reușit.

Astfel că potrivit ordonanței de neîncepere a urmăririi penale și clasarea procesului penal din 11.08.2023, emisă de procurorul în Procuratura raionului Sîngerei Victor Rauh, anexată la acțiunea civilă rezultă că părțile în litigiu Albu Liliana și Cibotari Elena locuiesc în aceiași localitate și sunt vecini. În acest context, Colegiul reține că reclamanta Albu Liliana n-a prezentat dovezi referitor la locul aflării pârâtei, dar nici instanța de judecată nu a concretizat acest aspect.

Colegiul civil remarcă faptul că din materialele cauzei se denotă cu certitudine lipsa înscrisurilor, care ar confirma că apelanta/pârâtă în perioada examinării cauzei în instanța de fond ar fi cunoscut despre prezentul litigiu, or, dovadă de recepționare a corespondenței instanței de către apelantă, lipsește.

Completul de judecată notează faptul, că citarea este unul dintre cele mai importante elemente de structură a procesului civil, asigurând primul contact dintre instanța de judecată și participanții la proces, având sarcina de a aduce la cunoștința participanților la proces și cel mai important – pârâtului, despre inițierea examinării unei cauze ce îl vizează în modul cel mai direct, fiindu-i comunicate data, ora și locul examinării cauzei. Realizarea corectă, promptă, eficientă și sigură a procesului de citare constituie cheia succesului în înfăptuirea justă și echitabilă a actului de justiție.

Citaţiile sau înştiinţările, de regulă, se expediază la adresa indicată de partea interesată, fie că este vorba de domiciliu, fie că este vorba de locul de lucru al acesteia sau altă adresă la care participantul poate fi înştiinţat efectiv (art. 102 alin. (6) CPC).

Respectiv, persoana se va considera legal citată numai în cazul în care există confirmarea transmiterii şi primirii citaţiei sau înştiinţării.

În contextul celor enunțate, Colegiul notează că instanţa de fond n-a întreprins toate măsurile necesare în vederea înștiințării legale a pârâtei despre procedura de examinare a cererii de chemare în judecată, ceea ce constituie o încălcare a dreptului ultimului la un proces echitabil, cât şi a principiul egalităţii armelor statuat de art.6 al CEDO.

Pentru a răspunde exigențelor articolului enunțat procedura în faţa instanţelor judiciare trebuie să aibă un caracter contradictoriu, un concept similar celui al egalităţii armelor. Principiul contradictorialității presupune, în fond, posibilitatea pentru părţile în proces de a li se aduce la cunoştinţă toate dovezile invocate şi observațiile formulate şi de a face comentarii în legătură cu ele.

În conexiunea celor relatate, Colegiul civil constată că instanţa de fond nu a asigurat disponibilitatea în drepturi a participantului la proces, ce constă în posibilitatea, în primul rând, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecăţii, precum şi de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare, astfel, prin urmare fiind admisă încălcarea prevederilor art.27

alin.(1) Cod de procedură civilă, ceea ce constituie temei de casare a hotărârii Judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 22.02.2024, deoarece prin hotărârea adoptată apelantului i s-a lezat dreptul de acces la justiție și dreptul de apărare în instanța de judecată.

Având în vedere că s-a constatat într-o manieră certă încălcarea normelor de drept procedural prin lipsa citării legale a pârâtului în proces, drepturile căruia se lezează prin hotărârea adoptată, faptul dat condiţionează casarea integrală a hotărârii, deoarece omisiunea nu poate fi corectată de către instanța de apel la examinarea cauzei în ordine de apel, în consecinţă Colegiul civil ajunge la concluzia de a admite apelul declarat de avocatul Tărîță Andriana în interesele apelantei Cibotari Elena, casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 22 februarie 2024, cu restituirea cauzei spre rejudecare în aceiași instanţă, în alt complet de judecată.

Conducându-se de prevederile art.385 lit.d) Codul de procedură civilă, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți, -

decide:

Admite apelul declarat de avocatul Tărîță Andriana în interesele apelantei Cibotari Elena.

Casează integral hotărârea Judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 22 februarie 2024, pronunțată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Albu Liliana către Cibotari Elena, intervenienți accesorii Procuratura Generală, Ministerul Justiției privind încasarea prejudiciului material și moral, cu restituirea cauzei spre rejudecare în aceiași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Preşedintele ședinței, judecător **Elena Grumeza**

Judecătorii **Natalia Chircu** **Dumitru Corolevschi**